

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobre volje. Vank, ki
mu pripravite "Glas Naroda" ali za
pridobite za naročnika. Vam bo hvale-
žen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu
in zanimivemu čitvu. :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

POZOR, NAROČNIKI...
Naročnikom naznanjamo, da voljo ne pošil-
jamo potrdil za poslano naročnino. Za-
dostuje potrdilo poleg naslova na listu—
do katerega dne, meseca in leta je na-
ročnina plačana. U p r a v a.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 69. — Štev. 69.

NEW YORK, FRIDAY, MARCH 25, 1938 — PETEK, 25. MARCA 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

TUDI SLOVAŠKI NAROD ZAHTEVA AVTONOMIJO

BORBA SLOVAKOV ZA NEODVISNOST JE OBNOVLJENA — ENI PRAVIJO, DA BO USPEŠNA

Voditelj slovaškega gibanja za samostojnost je duhovnik Hlinka. — V čehoslovaški republiki je nad 3,000,000 slovaških državljanov. — Proti stranki Nemca Henleina je treba dobiti protitež. — Dunajski Židje morajo pometati ceste. General je vrnil to delo v generalski uniformi. Avstrijski škofje so baje za Hitlerja.

PRAGA, Čehoslovaška, 24. marca. — Češki Nemci zahtevajo svobodo in neodvisnost in kot kažejo zadnji dogodki, se jim utegne ta zahteva vresničiti. To je pa napotilo tudi Slovake, da so začeli ponovno poudarjati svoje zahteve.

Slovaki že spočetka niso bili prav posebno zadovoljni v Čehoslovaški republiki. Kmalu zatem ko je bila ustanovljena Čehoslovaška republika, so začeli kazati očitno nezadovoljstvo s Čehi.

Njihov voditelj je bil takrat, kot je tudi sedaj, katoliški duhovnik Andrej Hlinka. Možak je star 73 let ter je načelnik slovaške katoliške ljudske stranke. V zadnjih letih je bil večkrat zaprt, nikdar se pa ni odpovedal svojemu cilju — da morajo biti Slovaki svobodni.

Ko je začel Hitler vpoštevati stremljenje čeških Nemcev ter se je ob raznih prilikah zanje odločno zavzel, se je Hlinka vnovič pojavil s svojimi zahtevami.

Na Čehoslovaškem je približno 3,300,000 Slovakov, dočim jih je na Madžarskem skoro pol milijona.

V čehoslovaškem parlamentu je sedaj najmočnejša stranka voditelja sudetskih Nemcev Konrada Henleina. Razpolaga s 55 sedeži. Zdaj se skušajo združiti češki, agrarci in češki obrtniki s češko narodno unijo. V tem slučaju bi bila s 75 mandati dosežena proti Henleinu protitež.

DUNAJ, Nemčija, 24. marca. — Dunajskim Zidom je bilo zapovedano čistiti ceste. Nekateri so si oblekli frake ter se pokrili s cilindri in se odpravili na poniževalno delo. Posebno pozornost je vzbujal gen. von Somner, načelnik židovske veteranske legije, ki je prišel pometati cesto v generalski uniformi.

DUNAJ, Nemčija, 24. marca. — Joseph Buerckel, ki bo vodil dne 10. aprila ljudsko glasovanje, je rekel danes, da vladata popoln mir in sporazum med narodno socialistično vlado in med rimo-katoliško cerkvijo v bivšem avstrijskem ozemlju.

— Mi smo vsi Nemci, — neoziraje se na veroizpoved, — je vzkliknil. — Z gospodarskimi in socialnimi odredbami bomo vse rešili, kar se še da rešiti v ozemlju bivše Avstrije. Ko se enkrat delavec prepriča, kdo in kaj je Hitler, ga nikdar več ne zapusti!

VARŠAVA, Poljska, 24. marca. — Vnanji minister Josip Beck, govoreč v senatu, kjer sta v diplomatski loži sedela letski in estonski poslanik, je pojasnil godke, ki so dovedli do obnovitve diplomatskih odnošajev med Poljsko in Litvinsko.

"Vojak obmejne straže je bil ubit," je rekel Beck. "Ako ta smrt odstrani nesporazum med dvema sosednjima državama, Poljsko in Litvinsko, tedaj je dal življenje za plemenito stvar."

Dalje je reke Beck, da Poljska ni opustila nobene priložnosti, da bi bile končane nenormalne in nevarne razmere na litvinski meji. Po njegovem zatrdilu je poljska diplomacija vedno verjela v to, da je najboljšo sredstvo za utrditev evropskega miru neposreden stik, kar pa ni bilo mogoče med Poljsko in Litvinsko.

Zadnji napori španskih republikancev

PODONAVSKA MORNARICA ZA NEMČIJO

Hitler bo zgradil hitre oborožene motorne čolne. — Nemško vojaštvo pozdravlja jugoslovansko armado.

BERLIN, Nemčija, 24. marca. — Velika Nemčija ne izgublja časa in hoče znatno ojačiti svojo vojaško silo v nanovo pridobljeni Avstriji. Hitler je večeraj ukazal zgraditi novo vojno brodogradilništvu na Donavi in je ob istem času postavil avstrijske topničarke na Donavi pod poveljstvo nemškega stotnika Nordmanna.

S ponosom sedaj nemški listi povdarjajo, da je Donava nadomestila Reno in Odro kot največja nemška reka, ki teče na razdaljo 600 milj po nemškem ozemlju. Listi tudi omenjajo, kako veliko in važno vlogo je v svetovni vojni igralo avstrijsko vojno brodogradilništvo na Donavi, ki je pomagalo pri prevažanju avstrijsko-nemških armad čez Donavo v Srbijo in na Romunsko.

Nemško časopisje povdarja, da je Nemčija v prijateljskih odnošajih z vsemi državami, ki meje na Donavo od njenem toku do Črnega morja — z edino izjemo Čehoslovaške.

DUNAJ, Nemčija, 24. marca. — Nemke čete so sinoči dosegle do jugoslovanske meje in so stopile v prijateljsko svedo z armado nove nemške zveze.

Na jugoslovanski meji je bil prirejen slovesen sestanek med nemškimi in jugoslovanskimi četami. Ko je nemški poveljnik nadziral nemške in jugoslovanske čete, je rekel:

"Naročeno mi je bilo, da vodim svoje čete na jugoslovansko mejo in stopim v prijateljske odnošaje z vašo kraljevino."

ZIDJE ZAPUŠČAJO GDANSK

GDANSK, 24. marca. — Okoli 3000 židov je v zadnjih tednih zapustilo Gdansk. Odhod se je pričel po nemškem vpadu v Avstrijo, kar so gdanski naziji slovesno obhajali. Židje so pričeli bežati, ker je nazijski glavni stan odredil še večji bojkot židovskih trgovin. Po ulicah so bili zopet nalepljeni letaki in židovske trgovine so rdeče in rumeno pobarvane.

Javna zborovanja so prepovedana do 10. aprila, ko bo nemški in avstrijski plebiscit. Naziji so naročili prebivalstvu, da se tekom volilne kampanje zbirajo okoli radija, da poslušajo govore iz Nemčije in Avstrije.

Za dan plebiscita pripravljajo v Gdanku velike demonstracije za "nemško edinstvo".

"FRANCO MORA ZMAGATI!"

Mussolini bo odpoklical armado iz Španke, ako general Franco zmaga. Anglija mora Italiji priznati osvojitve Abesinije.

LONDON, Anglija, 24. marca. — Nek diplomatski vir pravi, da bo Benito Mussolini poklical italijansko armado iz Španke samo, kadar bo general Franco zmagal in tudi tedaj, ako Anglija Italiji prizna osvojitve Abesinije.

Samo na teh pogojih, katere je Anglija do pred kratkim smatrala za nesprejemljive, more sloneti angleško-italijanski sporazum.

V Rimu je fašistična stranka objavila izjavo, v kateri hvali italijanske uspehe na Špankem. Fašistični direktorja "z velikim ponosom povdarja junštvo italijanskih legionarjev, ki so zopet bili bistveni činitelji za zmago na Špankem."

Glede vseh drugih vprašanj je bil dosežen sporazum in diplomatski izvedenci napovedujejo kapitulacijo Anglije glede španskega in abesinskega vprašanja.

Kot pa zagotavlja neko poročilo, bo Anglija vstrajala pri svoji zahtevi, da Italija odpokliče nekaj vojaštva iz Španke, da s tem pokaže svojo dobro voljo, predno bo sklenila kak sporazum.

Ministrski predsednik Neville Chamberlain bo jutri v parlamentu pojasnil svojo vnanjo politiko ter bo povdaril, da bo Anglija posredovala v slučaju, ako bi bili Belgija in Anglija napadeni, oklonil pa bo vsako pomoč Čehoslovaški, ki je sedaj smodnišnica Evrope.

AMERIKA BO GOSPODARSKA SILA

MEICO, Mehika, 24. marca. — Iznani ruski revolucionarni voditelj, Leon Trocki, napoveduje, da bodo Združene države po prihodnji svetovni vojni, ki je po njegovem mnenju neizogibna, vodilna gospodarska sila na svetu.

Toda po Trockijevem zatrdilu bodo po svetovni vojni tudi Združene države šle skozi veliko revolucijo, kot so do sedaj že šle mnoge druge države.

Trocki je podal to izjavo za stopnikom California Press Association in jim je rekel, da bo prihodnji svetovni vojni sledila splošna svetovna revolucija, ki tudi ne bo prizanesla Združenim državam.

Trocki je rekel, da je edini ključ do miru pravična razdelitev blaga med narodi. Rekel je, da so ruski revolucionarji pričeli z visokimi ideali, da pa sedaj izkoriščajo ruski narod.

MEHIKANSKI ZASMEHUJEJO ZDR. DRŽAVE

200,000 Mehikancev je demonstriralo proti Združenim državam. — Pokazali so, da podpirajo predsednika Cardenasa.

MEXICO, Mehika, 24. marca. — 200,000 mož, žena in otrok je očitno pokazalo svoje nasprotstvo proti Združenim državam. V dolgi vrsti so koralaki po mestu, da pokažejo predsedniku Lazaru Cardenasu, da odobrujejo njegovo odredbo, po kateri je razlabil inozemska petrolejska podjetja, ki predstavljajo vrednost — \$400,000,000.

Velikanski množici pred predsednik Cardenas z balkona palače rekel, da bo Mehika izvedla svoje obveznosti v inozemstvu in bo takoj pričela z odškodnino 17 ameriškim in drugim tujim tvrdkam.

Slikovita parada, v kateri so bili zastopniki vseh industrijskih in trgovskih podjetij z več godbami, je kazala sovražnost proti vsem tujcem, posebno pa proti Amerikancem.

Nekatere skupine so med korakanjem kričale: "Ena, dve, tri, gringos bodo šli."

Slične demonstracije so se dogajale tudi po drugih mestih republike.

V glavnem mestu je zastala vsa industrija, da je mogla biti vprizorjena parada; celo elektrarna je ustavila obrat.

REILLY JE ZOPET ZDRAV

Edward J. Reilly, čegar brižantni razum se je omračil po nespješni obrambi Bruno Richarda Hauptmanna, je izvojeval zmago in je bil zopet pripuščen v družbo. Porota Suffolk okraja v Riverhead, L. I., je Reillyja spoznala za duševno zdravega in sodnik L. Barron Hill je takoj podpisal naročilo, da je izpuščen iz Kings Park State bolnišnice.

K njegovi zmagi mu je največ pripomogel slavni psihijater dr. Ralph Reed, ki je zatrdil, da bo Reilly zopet sposoben opravljati svojo odvetniško službo, ako bo izpuščen na svobodo. Dr. Reed je rekel, da je Reilly dovolj ozdravel, da ne bo več v nevarnost sebi in družbi.

Ko je Dr. Reed končal s svojim strokovnim pričevanjem, je bil Reilly poklican pred sodnika. Sodniku je svečano obljubil, da bo, če bo izpuščen na svobodo, imel privatnega zdravnika, ki ga bo zdravil natančno, tako, kot žele zdravniške oblasti.

VSE REPUBLIKANSKE POLITIČNE STRANKE SO OBLJUBILE POMOČ

ST. JEAN DE LUZ, Francija, 24. marca. — Z naglim prenosom močnega pritiska s srednje fronte v gorenji Aragon so fašisti republikancem prepričali, da niso popolnoma obkolili Huesee.

ROOSEVELT ODPOTOVAL IZ WASHINGTONA

WASHINGTON, D. C., 23. marca. — Predsednik Roosevelt je sinoči odpotoval iz Washingtona v Warm Springs, Ga., kjer namerava ostati 10 dni. S seboj je vzel mnogo listin, katere bo med svojimi političnimi rešil.

DVA OBSOJENCA KRŠČENA

MOUNDSVILLE, W. Va., 21. marca. — V državni kaznilnici sta bila krščena dva izmed treh odvajalcev, predno sta bila obsojena, 46 let stari Arnet Booth in 25 let stari John Travis.

Booth, Travis in 25 let stari Orville Adkins so bili obsojeni ker so v novembru odvedli 79 let starega suhaškega voditelja dr. Jamesa I. Sederja.

TOVARNA PRICELA OBRA-TOVATI

FLINT, Mich., 24. marca. — Ko je bila velika tovarna Buick Motor Car Co. zaprta en teden, je večeraj zopet pričela obratovati. Na delo se je vrnilo 12 tisoč delavcev.

TROJČKI POKLICANI K VOJAKOM

SAINT OMER, Francija, 24. marca. — Leon, Emile in Camille Morlot, ki so trojčki, so bili rojeni v vasi Saint en Goele med strahovitim nemškim bombardiranjem 25. julija, 1918. Večeraj pa so vsi trije oblekli vojaško suknjo.

HOOVER SE VRAČA

SOUTHAMPTON, Anglija, 24. marca. — Bivši predsednik Herbert Hoover se je s parnikom Normandie odpeljal v New York. Pokazal se je pravega modrijana, ko je na vprašanje nekega časnikarja, kake načrte ima za bodočnost, odgovoril: "Na krovu Normandie nameravam ostati, dokler ne pride v New York."

GOSPA DOLLFUSS V ŠVICI

ŽENEVA, Švica, 23. marca. — Vdova po avstrijskem kancelerju dr. Englebertu Dollfussu je s svojima otrokoma večeraj dospela v Bruenen ob Lucernskem jezeru, kjer bo najbrž stalno ostala.

Poleg tega pa so tudi čez reko Ebro zgradili dva mosta na čolnih 25 milj jugovzhodno od Saragosse. Zjutraj so prekoračili reko in so zavzeli Gelsa na severnem bregu reke. Po poldne so napredovali za pet milj proti Bujaralozu, okoli 40 milj vzhodno od Saragosse, ob glavni cesti, ki pelje v Frago in Lerido ter dalje v Barcelono.

Vladne čete, ki drže mesta Osera, Pina in Gelsa na severnem bregu reke, z artilerijo ob vladajo često Saragossa-Caspe. Mesta Fuentes de Ebro, Quinto, Sasago in Escatron pa morejo celo obstreljevati s puškami.

BARCELONA, Španka, 24. marca. — Fašisti so večeraj udarili na novem kraju nekako v sredini prejšnjih prodiranj v severnem in južnem Aragonu. Novi napadi imajo najbrže za cilj Bujaraloz.

Ravno tako so tudi pričeli napadati okoli Huesee, toda niso ničesar dosegli.

Republikanci priznavajo, da tiči njihova največja slabost v tem, da nimajo dovolj orožja. Aeroplani generala Franca nadkriljujejo po številu vladne aeroplane kot 4 proti 1.

Republikanci pravijo, če bi bilo to razmerje samo 2 proti 1, tedaj bi mogli zdržati vsako ofenzivo. Zato pravijo, če bi mogli v inozemstvu kupiti 200 ali 300 aeroplanov, potem ne bi mogli izgubiti vojne.

Kakor v usodepolnih dneh pred 17 meseci, ko je bil v nevarnosti Madrid, republikanci zbirajo vse svoje sile, da se postavijo proti sovražniku.

Vse delavske organizacije, vse politične skupine obetajo vladni svojo pomoč. Vsi so edini v trdnem sklepu v tem, da se bodo borili do konca. Mladinske skupine so se ponudile, da sestavijo dve diviziji vojakov.

Karkoli se more dogajati v prihodnjih tednih, duh naroda se je dvignil proti nevarnosti, da bi general Franco zmagal. Isti odločni duh je tudi rešil Madrid. Toda sedaj je vladni položaj mnogo slabši, kot je bil pred poldrugim letom. General Franco ima veliko število italijanskih in nemških vojakov in od Nemčije in od Italije dobiva od množice vojnega materijala, zlasti težko artilerijo in aeroplane. Odkar je Hitler očistil nemško armado visokih častnikov, ki so bili proti pušlovščini na Špankem, prihaja iz Nemčije znatno pomoč.

SLOVANSKI TAMBURAŠI

bodo igrali jutri popoldne 26. marca ob treh na radio postaji WJZ. Rojaki, ne zamudite te prilike!

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sak. r. President J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Table with subscription rates for various durations and locations like Ameriko, New York, etc.

Subscription Yearly \$6.-

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: CHelsea 3-1212

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

ČEHOSLOVAŠKA JE PRIPRAVLJENA

Ko so se završili v Avstriji usodni dogodki, je ves svet pokazal na Čehoslovaško, čes, zdaj si pa ti na vrsti.

Se prej, predno je Hitler zavzel avstrijsko ozemlje, je Nemčija izvajala precejšen pritisk na svojo čehoslovaško sosedo, ki ima v svojih mejah nad tri milijone Nemcev, kateri bi dosti raje imeli v Berlinu svojega gospodarja, kakor pa v Pragi.

In ko je Hitler namignil, da bo treba zadevo českih Nemcev rešiti na ta ali oni način - to se pravi zlepa ali pa zgrda - je imel čehoslovaški vnanji minister dr. Milan Hodža govor, v katerem je vzkliznil: - Mi se bomo branili, branili, branili!

Te njegove besede niso brez pomena.

Čehoslovaške oblasti prav dobro vedo, da bo vojna, v kateri bo tudi civilno prebivalstvo igralo odločilno vlogo.

Prebivalstvo, - od šestletnega otroka naprej - se vežba, kako se je treba zaščititi proti zračnemu napadu, kako se je treba uporabljati maske proti strupenim plinom itd.

Ženske se vežbajo za sanitetsko službo in se uče štediti z živili.

Prej se je vse to vršilo pod pretvezo, da je treba posnemati v tem pogledu druge države, zdaj pa noben Čeh več ne taji, da vse te priprave veljajo vojni z Nemčijo.

Sama Čehoslovaška bi se mogočni nemški armadi ne mogla dolgo in uspešno ustavljati. Toda pomisliti je treba, da ima za seboj Francijo, in da se ne bo kar tako - meni nič, tebi nič - na Hitlerjevo zahtevo odpovedala vojaški zvezi s Sovjetsko Rusijo.

Francija in Sovjetska Rusija sta pa sili, ki jih niti Hitler ne more podeenjevati.

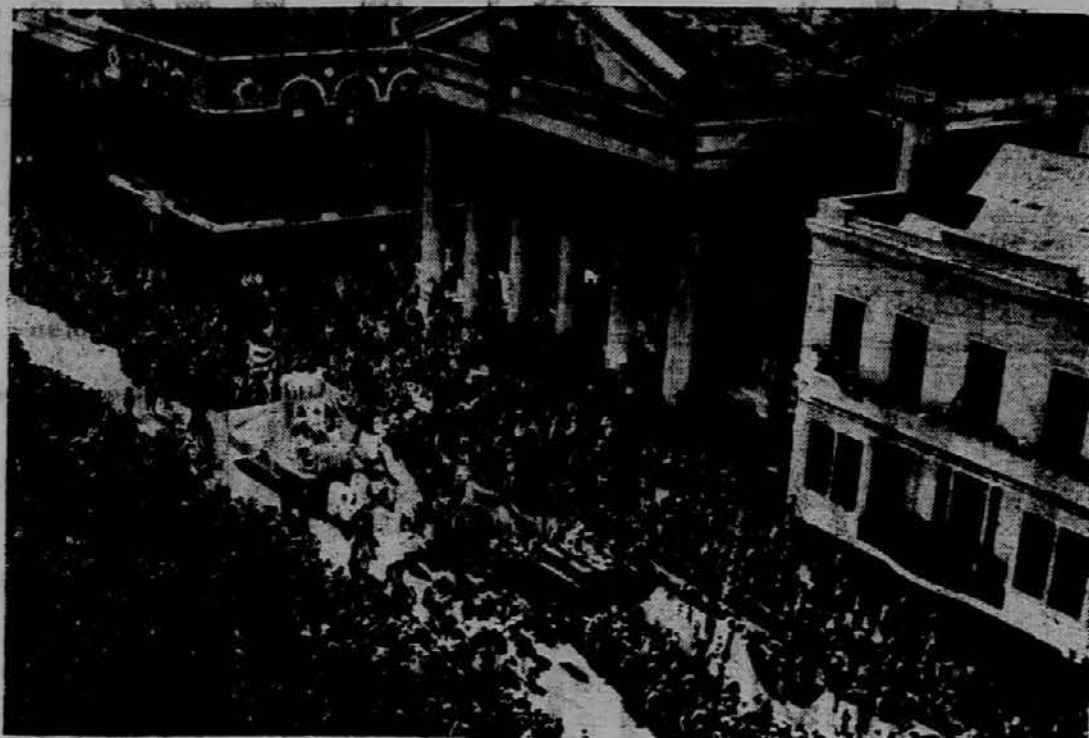
Sicer se pa zdi, da je Nemčija dobila z Avstrijo vse, kar more zaenkrat prebaviti.

Dasi sta Nemčija in Italija zaveznici in že vsaj navidezni prijatelji, bi Musoliniju nikakor ne bilo dovolj, če bi njegov severni sosed Hitler silil še dalje proti jugu.

Priključitev Avstrije Nemčiji je bila precej umevna stvar.

Z drugim ozemljem, v katerem žive ljudje, ki nimajo z Nemci ničesar skupnega, bi seveda ne šlo tako gladko.

KARNEVAL V NEW ORLEANSU

Del velik parade, ki jo prirede vsako leto na pustni torek v New Orleansu, La. Slika je bila posneta pred mestno hišo.

Tedenski kotichek

Piše: I. BUKOVINSKI, Pittsburgh, Pa.

Novo vrste stanovanjskih hiš, oziroma cemenih delavskih stanovanj so tu v Pittsburghu pred kratkim pričeli graditi. Ena taka hiša, pravkar dodelana in s pohištvom opremljena, je bila odprta občinstvu v svrhu inspekcije zadnje nedelje popoldne. 515 Bigelow St., in ker je bil lep dan, je dospelo na tisoče naroda, med njimi tudi pisec teh vrstic.

Hišica je prtilična ter ima svetlo, cementirano klet s pečjo za centralno kurjavo in posebnimi sinki za pranje, kuhinjo, kopalnico, 2 spalnici in front sobo, ki služi lahko tudi kot obednica. Tlak po vseh sobah je iz trdega lesa (gunwood) in ga lahko spolišiš da se vidiš v njem kot v zrealu, stropi pa so iz posebne kompozicije, ki se ne lušči in ne pada kakor plaster.

Stanovanje je pripravno za majhno družino z malimi dohodki in za tih, ki sovraščijo hojo po stopnjicah. Zgrade pa ti stavbo vsake velikosti s poljubnim številom sob in s poročem - po tvoji želji, potrebi in sredstvih.

Prednosti takih hiš so naslednje:

1. Ogrodje je iz jekla (Stran steel) na podoben način kot pri nebotičnikih in je tako varno proti skrčenju, trohnenju ali poškodbam od črvov in termitov (mravelj).

2.) Tako hišo moreš naročiti kakor pohištvo, avto: ready made. Delavec od kompanije pridejo, skopljejo in cementirajo klet, sezidajo podstav in dimnik, zložijo poslopje z vsemi potrebnimi pritliklinami za vodo, plin in elektriko, lično pobarvajo od zunaj in znotraj, vse je gotovo v 14 dneh, v treh tednih pa se že z družino preseliš - v novem stanovanju.

3.) Take hiše so ceneje nego navadne in bodo v bodoče še mnogo bolj, ko bo na tisoče naročil in se bo vršilo izdelovanje na debelo (mass-production) kot na primer pri avtomobilih.

4.) V bodoče nameravajo načrt v toliko izpopolniti, da boš tako hišo lahko razložil in na truck naložil razen kleti in vzel s seboj kakor pohištveno ropotijo, ako se boš selil radi dela v drugi del naselbine ali v drugo mesto.

Danes v ponedeljek dne 21. marca, ko te vrstice pišem imamo krasno gorko vreme kot še nikoli v tem letu. To je prav gotovo na čast rojstva resnične kraljevske princese, ki je najlepša hčerka matere-narave; Vesna, katero so skozi celo zimo tako željno pričakovali milijoni in milijoni.

In kako tudi ne, saj sveža pomlad bo tisočim in tisočim povrnila ljubo zdravje, tisočim in tisočim bo prinesla delo zunaj na zdravem zraku, (in upamo, da tudi po tovarnah, jeklar nah in jarnah), tisoč in tisoč zaljubljenih parov bo združila in uresničila njih sladke sanje takožvane junjske neveste in ženina, in izpolnila bo še mnogo drugih pričakovanj in upov po sreči hrepenečemu človeštvu.

Odprimo tudi mi vrata naših sre na stečaj in izženimo ven hladno zimo obupa, žalosti, zavisti, jeze, sovraštva in malo-

marnosti, mesto tega pa naj posije solnce bratske ljubezni, medsebojne sloge, vzajemne pomoči in vztrajne delavnosti v dosego načrtanih ciljev; in tako bo v naših sreih kraljevala ne samo kakor v naravi začasna in minljiva, ampak večna pomlad do konca življenja.

Neka slovenska gospodinja mi je naročila naj to-le denem v svoj Kotichek, kar drage volje storim: Ako imaš na mizi ali drugem pohištvu bele madeže od vroče posode ali razlite alkoholne mokrote, jih odpraviš najgotoveje in najhitreje, ako zaviješ v mehko večvrstno cunjico košček sladkega (ne slane) masla in potem tako dolgo drgneš po madežih, da izginejo.

Rojaki, kadar prinesete v bolnišnico prijateljem in svojcem evetlice, in ako se mešate, pazite, da ne bo prevladala bela barva. kajti bele evetlice bolj pristojna na mrtvaški odeli in pogreb nego v bolniško sobo. Zategadelj je pri Kitajcih in nekaterih drugih narodih bela barva ne pa črna kot pri nas. Med evetlicami naj bo vselej dovolj zelenja, ker zelena barva je simbol upanja, nobena stvar pa tako ne pospeši okrevanje nego bolnikovo trdno zaupanje, da bo ozdravel. Prvi pomladni pozdrav vsem čitateljem in prijateljem.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. - Naročnina za stari kraj stane \$7. - V Italijo lista ne pošiljamo.

MILIJONARKA SE JE UTOPILA V KALI.

Varšavska javnost stoji pol vtisnjen nepojasnjene drame, ki se je odigrala v enem izmed najelegantnejših hotelov poljske prestolnice. Služabništvo hotela je odkrilo v kopalnici kad nekega luksuznega apartmanta v hiši truplo ženske, ki je odšla v kopalnico v kopalni obleki. Kopalnica kad je bila do roba napolnjena z vodo. Poizvedbo so pokazale, da je utopljenka, ki se je nastanila v hotelu pod lažnim imenom, soproga nekega milijonarja iz Vilna. Izginila je z doma nekaj dni pred svojo smrtjo ne da bi koga o tem obvestila. Zdravniška preiskava je dooznala, da je nastopila smrt zaradi zadušitve. Dospel pa manjkajo podatki za sum, da je bila mlada žena umorjena. Povsem verjetno se zdi, da je milijonarjeva žena izvršila samomor. Preden se je napotila v smrt, je napisala kratko pismo v ruskem jeziku in ta listič je našla v kopalnici kriminalna policija.

STEL JE MINUTE, KI GA NI UČAKAL.

Ob smrti bivšega egiptskega ministrskega predsednika Nesima paše v Kairu poročajo listi, da je prejela Marija Hubnerjeva, hči dunajskega hotelirja in nevesta pokojnika, še pred nekaj dnevi pismo od starega zaročenca, v katerem ji je Nesim paša zatrjeval, da bo v štirih do petih tednih najstrojnejši človek na svetu. V tem času se je namreč imela vršiti poroka. S to je samo za to, kje naj se izvrši poročni obred, v Egiptu ali na Dunaju. Pred dnevi je poslal Nesim paša svoji nevesti prisrčno pismo, v katerem je zagotavljal, da šteje minute, ki ga še ločijo od sedemnajstletne Marije.

Peter Zgaga

ČAS POKORE

Kakor vsako leto, je tudi letos napočil tisti čas, ko moram sebi in desetindevetdesetim odstotkom naših rojakov par resničnih, toda kisto-grenkih povedati.

Napočil je čas kesanja, zalaganja in pokore.

Delajmo pokoro, mi grešniki, ki smo grdo grešili ter v svoji prešernosti in nemarnosti nismo niti pomislili, da bo nastopil, oh, da bo tako zgodaj nastopil čas pokore in kesanja.

Sveto pismo pravi, da je dosti poklicanih, toda izvoljenih je le malo. Blagrujmo izvoljene in pomilujmo sebe in tiste, ki so bili poklicani, pa niso bili izvoljeni.

Pomilujmo jih in pomilujmo sebe, kajti med njimi si ti in oni je, in na tisoče jih je - od novoangleške do californijske obali, od Rio Grande pa daleč gori do kanadske meje.

Velik je bil greh, zato mora biti tudi pokora strašanska.

Saj si se menda za začel pokoriti? Seveda si se začel. Nikar ne taji, dragi rojak. Nikar ne taji meni, ker sem se s teboj vred v veselju in uživanju veselil in užival ter se s teboj vred v pomanjkanju pokorim.

Nočes priznati, kaj ne, ker si zakrknjen grešnik. Nočes priznati resnice samo zato ne, ker je resnica, gola resnica - in Bog naj se usmili - tudi suha in kisle resnice, da je joj in prejoj!

Tvoja pokora se je začela v trenutku, ko si polna pričakovanja podstavil pod pipo kozarec, misleč, da se bo še kaj nateklo, pa ti je skozi pipo naravnost v dušo zakokodakalo prekletstvo: Klok... Klok! Klok!

V nastavljeni kozarec se je pa z zadnjimi naporii poodila pretužna tožba. "Triddiddi" - je reklo, pa je bilo vsega konec. Gotovo te je pretreslo, grevenge pa nisi obudil. Kar malo počakaj, ti jo bom obudil jaz.

Ali še veš, kako je bilo meseca oktobra, ko si privlekel grozde domov? Skoro od vsakega grozda si poskušal in sosedom si dajal poskušati, prepričajte se, kako je sladko.

Ali še veš, kako neprevidno si mešal zmeto grozde? Tukaj je drsela kapljica po kadi, tam je pljusnilo na tla.

Ah, če bi zdaj imel tiste kapljice in tiste pljuske!

In ko je v sodu vrelo in prekipevalo, si rekel v svoji pregrešni ošabnosti:

Oh, kaj zato, pa naj kip in naj gre po tleh, saj so same pene!

Do obeh ušes bi se obznil, ko bi mogel tiste pene popiti!

Večkrat si namesto z vodo z božjo kapljico oplaknil kozarec, in če ti je potem grlo od povedalo, da nisi mogel vsega pogoltniti, si pljusknil ostanek v steno ali pa v premog ter ošabno izrekel bogokletne besede: - Kar v koln z njim, da bo pozimi bolj gorelo.

Takih in podobnih grehov bi ti lahko še na stotine naštel, pa nočem, ker se mi smiliš, dragi rojak.

Kako ti je pri duši, prijatelj in tovariš v veselju, grehu, suši in pomanjkanju?

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy, listing amounts in dollars and cents.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Table with exchange rates for American dollars, listing amounts in dollars and cents.

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJNO \$1.- SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

POŠILJATELJE OPOZARJAMO,

naj nakažuje pri pošiljanju ohraniti vsebo (naprimer oro, drobtine, tiskani denarjevi odtisni listi, kajti taka izplačila se najhitreje izvršijo, poleg tega je po pošiljanju neokroglih voščil tudi razmeroma draga).

Velikonočne pošiljatve

Nikdar ni spomin na domovino in na svojece tako jasen in svetel kot v velikonočnem času.

Pa tudi naši domači o Velikinoči nestrno čakajo pisma iz Amerike.

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna pošiljatev.

Pošljite velikonočna darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem

Slovenic Publishing Company Travel Bureau 216 West 18th Street New York, N. Y.

PAIN-EXPELLER advertisement with logo and text: VAS BOLI KRIZ 50 RAMENA PRETEGNENAT Dobite dobrodelno pomoč = par nagih vdrgljajev. PAIN-EXPELLER Je napredni po 35c in 70c v vsaki lekarni. LINIMENT

Važno za potovanje advertisement: Kdor je namenjen potovati v stari kraj, ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vselej našo dolgotrajno skušnjo vam zamoremo dati najboljša poizkušila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje uspešno in hitro. Vse se razpne obrniti na nas za vsa poizkušila. Mi preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratno dovoljenja, potni liste, vize in aplah vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo stroško. Nedravljanj naj ne odlašajo da zadnjega trenutka, ker prido se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec. Plihte (ore) tako za brezplačna navodila in zagotavljamo vam, da boste poceni in udobno potovali. SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

GEOFFREY GILLINGSTONE

NOČ POZA BLJENJA

"Nikar ne delajte neumnosti, gospodična!" Doktor Sidney Beveridge je v zadnjem hipu potegnil dekle, ki je hotelo skočiti v reko, nazaj. Že deset minut je opazoval krhko postavico in je po njeni omahujoči hoji spoznal, kaj namerava.

"Ne vtičajte se v s. var, ki vas nič ne briga," je dejala dekle in ga srdito pogledala.

"Počemu bi radi umrli, otrok moj?"

"Ne nadlegujte me! Izpustite mi roko, ali..."

"Ali pokličete stražnika," je gospod dokončal stavek in jo s silo odtrgal od obrežja. Dobrohotno je dodal: "Nikar ne mislite, da mi je za norčije. Saj bi bil lahko vaš oče. Zdravnik sem in mogoče vam morem kaj pomagati."

Samomorilka se je vsa okrenila k njemu — bila je zares lepa, nežna, mlada oseba — in je trpko dejala: "Meni ne more nihče več pomagati. Jaz sem preganjana žival in mi ni moči več živeti."

"To delate iz hipnega obupa."

"Nikakor. Dolgo sem o tem premišljala," je zasepetala tako bolesto, da se je doktorju v bradki skrčilo srce.

"Dajte, nekaj vam povem," je dejal. "Tu blizu stanujem s svojo sestro. Povedali mi boste vse in obljubim vam, da vas izpustim na svobodo, če boste čez uro še teh misli."

Dekle je drhte obklopo dežni plašč na svojo suho postavico, potem pa je skomignila: "Ne bom se premislila, ker se nimam za kaj premisliti. A če že hočete zvedeti..."

Čez nekaj minut na to je dr. Beveridge odvedel neznancko v svojo pisarno in ji dal kapljice za pomirjenje živcev. Vrgla se je v naslonjač k peči in je želela ondi in strmela v ogenj. Skuštrani, črni kodri so ji padali na blede lice in iz njenih mačjih oči je sevala brezupna žalost.

"Zanesite se name, otrok moj," je milo povzel zdravnik. "Človek sem, ki vse razumem."

"Tudi to?" Odpela si je gumjski plašč in zdravnik je osu-

pel zagledal rumeno-belo pragoasto obleko bližnje ženske kaznilnice. "Da boste vedeli zakaj," je rekla trudno in hripavo, "zdaj me boste pa radi pustili na mojo pot! Pobegle kaznenke ne smete imeti pod svojo streho, sicer bodo še vas zaprli."

Vstala je, a zdravnik jo je spet potisnil v naslonjač. "Z ebraza vam berem, da niste zločinka. Pripovedujte mi."

Dekle je dolgo molčala, potem je s preprostimi besedami opisala svoje življenje, rekoč: "Moj oče je bil bogat, a gospodarska kriza ga je pritirala v krmplje odelu, ki ga je do dna uničil. Oče se je ustrelil, jaz sem pa še isto noč vzela njegov koničasti nož za rezanje papirja in sem šla k odelu Weigleyu v stanovanje. Nisem ga poznala. Ne da bi se mu bila prijavila, sem zdrvela skozi odprta vrtna vrata v hišo in njegovo sobo — sem ga zabodla. Posli, ki so pritekli z vseh strani, so me hoteli na mestu raztrgati, toda rešil me je človek, ki je stopil iz sosednje sobe in — ki je bil Weigley, odeluh sanj. Moja žrtve torej ni postal on, marveč sem zabodla nekega starega, ki ga je bil odeluh prav tako uničil ko mojega očeta. V žepu so mu našli samokres policija pa je iz poslovnih pisem dooznala, da je nameraval ustreliti najprej Weigleya, nato pa sebe. Jaz pa sem tega nesrečnega v zmoti usmrtila. — Seveda so me dali v kaznilnico in toliko, da nisem zblaznela. Spomin na mojo nedolžno žrtve me je preganjal in trpinčil. Kaznilnico bi bila še prenesla, a svoje vesti nisem mogla več. V nočišnico pa nočem priti — raiši umrjen."

Doktor Beveridge je zamišljeno poslušal. Ni bil sodnik; bil je sočutev človek, ki je motril žaloigro življenja z drugačnih točk kakor vsilci paragrafov, ki so za to poklicani, da izrekajo grozotne sodbe. Njegov poklic mu je veleval, da pomaga in ne uničuje. "Otrok moj," je krotko povzel "zdaj vidim vse jasno. Vi ne hrepenite po smrti; hrepenite po po-

zabljenju. Le strahoten spomin vas žene v obup."

"Samo smrt mi more dati pozabljenje."

"Motite se. Če bi vam jaz mogel dati pozabljenje, ne da bi umrli?"

"Ne verujem v čudeže."

"Čudežev ne znam delati. Morem vam pa preteklost izbrisati iz spomina in vas odrešiti očitkov, ki vas mučijo. Brez dvoma ste že slišali kaj o primerih, ko je kdo zaradi katkega padca ali sunka na glavo izgubil spomin. Zdravniška veda more z operacijo doseči isti učinek. Del kosti vaše lobanje bo pritiskal na poedine dele možganov in ko se boste zbudili iz narkoze, se ne boste ničesar spomnili, kar se je bilo zgodilo pred operacijo."

"Ali more vsak zdravnik to operacijo izvesti?" je dekle začudena vprašala.

"V teoriji že, a sicer le malo kateri zdravnik. Jaz sem te operacije zmožen. V svetovni vojni sem po vojaških bolnišnicah izvedel več takih lobanj-skih operacij."

"Kaj pa, če se operacija ne posreči? Ali bolnik umrje, ali zblazni?"

"Umrje."

Dekle je vzdrltelo.

"Saj — izgubiti nimam kaj. Na vse se pozabi?"

"Na vse. Niti svojega imena se ne več spomnili. A tudi bodočnosti se vam ni treba bati. Jaz bi skrbel za vas, dete moje. Moja mlajša sestra je vdova; če bi njena hči še živela, bi bila zdaj v vaših letih. Moja sestra bi vas bila tako vesela..."

Dekle je ganjena zrla v zdravnikove oči. "Hvala vam, gospod doktor," je toplo dejala. "Dam se operirati. Napravite iz mene drugega človeka."

Zdravnik si je zapisal dekletove podatke v svoj dnevnik in se je nato spravil na svoje krvavo delo. Lepo, blede dekle se je pisala Priscila Bewster in ji je bilo ena in dvajset let.

Gospa Gershwinova, sestra zdravnika dr. Beveridgea, je vso presedela pri postelji bolnice. Ob šestih zjutraj je zbudila svojega brata: "Zbudila se je."

Dekle je mirno ležala; njene razprte oči so zrlle zdravnika, ne da bi ga spoznala. "Nič ne vem, kaj pa mi je?" je rekla z nežnim glasom. "Kje pa sem?"

Operacija se je bila povsem posrečila.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

O možu, ki baje 23 let ne spi

Menda ga med sodobniki ni človeka, ki bi si upal trditi, kar trdi madžarski državni upokojenec Paul Kerr: "Zadnjič sem spal neke majniške noči leta 1915, potem pa nikdar več!" Tako ta možak z vso resnobo trdi, zraven pa zatrjuje, da spanja ni več ne pogreša ter da je doela srečen človek. Njegova zgodba pa je baje tale:

Od 1. do 3. majnika leta 1915 so se za mestee Gorlice v Galiciji bili krvavi boji. Ta nesrečni Kerr se je takrat bojeval v sklopu 3. avstro-ogrške armade ter je bil hudo ranjen.

Med čuskim zapornim tencskim ognjem je dobil v glavo drobec granate, ki mu je povzročil hudo rano. Od tistega časa baje mož ni več spal. Živi pa še danes čvrst in zdrav s svojo ženo in tremi otroki v budimpeštanskem predmestju Rakoszegi. Sam o svojem se-

danjem načinu življenja takole pripoveduje:

"Ob enih čez polnoč hodim spat, to se pravi, da ležem v posteljo. O tretih zjutraj pa že vstajam. Tisti dve uri, ki ju vsak dan preležim v svoji postelji, ležim z zaprtimi očmi ter poslušam gramofon ali radio. Vedno mi še prihaja na misel da bom morda vendarle še zaspa, vendar v zadnjih 23 letih se kaj takega še ni zgodilo. Ob treh pa vstanem in se s prvimi vlakom peljem v mesto, kjer kakih dve uri stojim blizu glavne postaje ter gledam, kako vlaki prihajajo in odhajajo. Nikar ne mislite, da je to dolgočasno. To me močno zabava. Nato pa grem v kavarno, od tam pa v urad, ki sem pred svojo upokojitvijo v njem delal. Prav za prav sedaj tam nimam nobenega opravka, vendar tam preberem časopise in pomagam svojim tovarišem.

kadar imajo preveč dela. Seveda naredim to zastonj. Sicer sem pa vesel, če imam kaj opraviti, zakaj dan 24 ur je vražje dolg.

Popoldne pa grem domov, kjer berem. Branje poljudnoznanstvenih knjig je za me tisto, kar je drugim smrtnikom spanje: odmor, okrepitev. Vsake tri ure pa moram kaj jesti.

Kaipada jem precej več kakor jedo drugi ljudje. Pomanjkanje spanja je pač nekako treba v telesu izenačiti. Poleg tega pa vsak dan pokadam 24 pip tobaka, vsako uro po eno. Ta natančna ureditev časa mi pomaga premagovati dolgi čas, ki ga imam na razpolago. Sicer sem pa telesno doela zdrav in se mi prav nič ne pozna, da bi mi moja dolgoletna brezspanost bila kakorkoli škodljiva. Vkljub vsemu temu sem srečen človek, ker sem se vdal v to usodo."

Kakor poročajo, so zdravniki spočetka poskušali vse, da bi možu pomagali. Pa je bilo vse zaman. Preiskave posameznih telesnih delov nesrečnega Kerra so doznale, da je mož doela naravno raščen človek in da nima nobenih bistvenih lih. Omeniti je še treba, da se je Kerr med tem časom, ko ni ne spi, torej v teku 23 let, zredil za več ko 6 kg.

Tako se glasi poročilo. Strokovnjaki pa naj bi povedali, ali je taka prikazen res mogoča. Ako je mogoča in je torej vse res, potem pač velja, da se človek vsaki stvari privadi.

NAZNANILU

Rojakom po Pensylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) paznanjamo, da jih bo obiskal naš novi potovalni zastopnik

FRANK AHLIN

Rojake prosimo naj mu poskušajo ustreči pri nabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

Spisi Josip Jurčica:

I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.

II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golica.

III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.

IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovka sodba v Višnji gori. — Dva brata

V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.

VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tagomer.

VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pipa tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratom.

VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrliš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.

IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradel. — Ponarejeni bankovci

X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

10 zvezkov \$10

Tunel

(Spisal B. Kellermann)

Globoko pod zemljo vrtajo orjaški stroji tunel med Evropo in Ameriko. Genialni inženjer MacAlam vodi ogromno delo. Cele armade delavcev se zari-vajo vedno globlje v osrčje zemlje. Sredi dela zaloti graditelj strahovita katastrofa, ki skoro popolnoma uniči že napravljeno delo in katere žrtve je tisoč in tisoč delavcev. Toda železna volja MacAlana ne odneha, dokler ne steže med Evropo in Ameriko globoko pod oceanom prvi vlak. Skozi vse delo se čuti orjaški ritem, ki mestoma kulminira v grandioznih opisih in dogodkih. Tunel je ena najzanimivejših knjig svetovnega slovstva.

259 strani . . . \$1.20

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Štefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klena postava župnika Štefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, že splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvorijo že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, na njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec

Jernej

(Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

GEORGE C. APOSTLE, Inc.
UNDERTAKERS
 EDINI JUGOSLOVANSKI POGREBNIK V NEW YORKU in POPOLNI IN OKOLICI POGREB Od \$125 VIŠJE
 PREDNO GRESTE KAM DRUGAM, OBRNITE SE NA NAŠ POGREBNI ZAVOD, KI VAM BO NAJ BOLJŠE POSTREGEL PO NAJNIZJIM CENAM
 Osebo vas bo obiskal naš zastopnik, ki vam bo povedal cene in dal vsa druga pojasnila.
 NEW YORK, N. Y. 455 W. 43 St. Circle 6-7393
 BROOKLYN, N. Y. 219 Atlantic Ave. MAin 4-7611

"POSLANCI DOBRE" VOLJE V JUŽNI AMERIKI

Skupina ameriških bombnikov je poletela iz Združenih držav v Buenos Aires, da prisostvu-jo vstoličenju argentin skega predsednika Ortiza.

ŠKRJANČEK ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIPREDIL: I. M.

Narod, ki ne klepeče ter otroke ljubi

V listu "La Prensa", ki izhaja v Buenos Airesu, popisuje J. W. Mason kako se mu je gojilo na Japonskem, kjer je bil nekaj časa skupaj s svojo ženo. Pravi zanimivo popisuje japonski značaj, zato iz njegovega pripovedovanja posnemamo: Japonec je zaprt, kar je njegova največja značilnost, ki že tisočletja vpliva na japonski značaj ter se kaže na vseh področjih japonskega narodnega življenja. Ta lastnost je sploh najbolj nevarna japonska lastnost. Japonec ima zaupljivost in iskrenost za napačno človeškega značaja. Iz tega izvira seveda tudi, da so tako molčeči ter bolj nagnjeni k samotarnosti. Naj navedemo samo nekaj vzgledov te njihove lastnosti, ki se kaže pri vseh mogočih prilikah.

Že to je zanimivo, kako ti ljudje sedajo na zemljo, kako nosijo gostom jedila na sila zmajenih krožnikih, kako imajo železnicke ozkega tira, pesmi v treh stihih in s 17 zlogi, kako molče svoje otročiče nosijo na hrbtu s seboj, njihov nauk, da resnice ni mogoče z besedami povedati, hiše, ki imajo prostora samo za eno družino, njihova majhna postaveca. V običevanju so Japonci tako molčeči in zaprti, da je helemu tuje to že kar govornost. Tujec mora venomer močiti, medtem ko Japonci le odgovarjajo: "Ali res? — Kaj pravite?"

Kadar Japonci svoje goste pogoste po japonskem načinu, je včasih bolj živahno, vendar nikdar ne spočetka. Sicer pa je pogovor tudi ob takih prilikah omejen le na nekaj navzočih ljudi. Kadar pa Japonci prirejajo bankete po evropskem načinu, je v dvorani tako tiho, kakor v cerkvi. Niti šepeta ne slišiš, čeprav je morda zraven sto ljudi. Če pa Japonci že mora pri banketu imeti napitnico, jo dobro napravi. Sploh znajo Japonci izredno dobro govoriti kot govorniki, čeprav na primer njihov jezik nima niti izraza za "napitnico." Včasih ob kakih takih prilikah govori po več Japoncev zapored, govore pa vsak po 5—10 minut, in sicer take strokovne stvari najrajši razlagajo.

Nekoč so na nekem banketu poleg moje žene posadili Japonca, ki je bil spočetka nad vse zgovoren ter je tako močno dobro zabaval z vsem mogočim pripovedovanjem. Naenkrat pa se mu je fak besedi ustavil, naka je spregovoril: "Rekli so mi, da bom sedel sedel zraven vas, gospa. Zato sem si izbral šest predmetov, ki sem vam o njih govoril. Sedaj sem že vse povedal in ne vem nič več, kaj bi še rekel." To je dovolj enostavno in naravno povedano. Tujcu se Japonci zde preveč zaprti, ker se zdi, kakor bi svoje misli hoteli tujcu prikrivati. Vendar so to svojo lastnost nekako podedovali. V domačem življenju pa so mnogo bolj odkriti, doma so celo mnogo bolj iskreni kakor drugi narodi. Zlasti v običevanju s svojimi otroki ne kažejo nobenega neznanja, marveč so odkriti kakor so odkriti otroci. Na velikih zborovanjih se zde kakor potlačeni, do tujcev pa so res sila previdni in oprezní.

O tem precej časa premišljevali, kakor da bi kaj takega se nikdar ne bili mislili, naka so mi navadno odgovarjali: "Morda!" Brez dvoma pa je, da bi bili najprej reševali svoje otroke, ki jih imajo jako radi. Mislim pa, da večina Japoncev tako preudarja: Ko bi nastala kakva nevarnost, ker si bodo ženske že same znale pomagati.

ZEMLJEVIDI

ZNIŽANE CENE

POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI: JUGOSLAVIJA ..... 25 CANADA ..... 40 ZEMLJEVID CELEGA SVETA Cena 25 ZEMLJEVID AVSTRIJSKE-ITALIJSKE FRONTE (L. 1918) ..... 25 ZDRUŽENI DRŽAV Mali zemljevid (velikost 12x20 inčev) ..... 10 ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV: Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Missisipi, Washington, Wyoming Cena 20 centov

TURISTIČNI VODNIK: Illinois, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia. Vsebuje glavne ceste, železnice, električne proge, okraj, mesta, trg, vasi, poštni uradi, jezera, reke itd. Posamezne države \$0c.

Narodilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali pošto znamko po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18 St., New York

VSE PARNIKE in LINIJE ki so važne za Slovence zastopa: SLOVENIC PUBL. CO. YUGOSLAV TRAVEL DEPT. 216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 26. marca: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
30. marca: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
1. aprila: Bremen v Bremen
2. aprila: Conte di Savoia v Genoa
6. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Paris v Havre
9. aprila: Saturnia v Trst
14. aprila: Europa v Bremen
16. aprila: Rex v Genoa
23. aprila: Lafayette v Havre, Aquitania v Cherbourg
22. aprila: Bremen v Bremen, Roma v Genoa
27. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
30. aprila: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa
2. maja: Europa v Bremen
4. maja: Normandie v Havre, New York v Hamburg
6. maja: Vulcania v Trst
10. maja: Bremen v Bremen
11. maja: Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg
12. maja: Champlain v Havre
14. maja: Rex v Genoa
18. maja: Normandie v Havre, Europa v Bremen
21. maja: Saturnia v Trst
25. maja: Queen Mary v Cherbourg
27. maja: Lafayette v Havre, Bremen v Bremen
28. maja: Conte di Savoia v Genoa
1. junija: New York v Hamburg, Aquitania v Cherbourg, Normandie v Havre
3. junija: Europa v Bremen
4. junija: Roma v Genoa
7. junija: Ile de France v Havre
8. junija: Queen Mary v Cherbourg, Hansa v Hamburg
11. junija: Rex v Genoa, Columbus v Bremen, Champlain v Havre
15. junija: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg, Bremen v Bremen
18. junija: Normandie v Havre, Bremen v Bremen
18. junija: Conte di Savoia v Genoa, Aquitania v Cherbourg
21. junija: Lafayette v Havre, Europa v Bremen
22. junija: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
25. junija: Vulcania v Trst
29. junija: New York v Hamburg, Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
2. julija: Bremen v Bremen, Champlain v Havre, Rex v Genoa

NOČ POZABLJENJA

(Nadaljevanje z 3. strani.) O svoji preteklosti je vedela le toliko, kolikor ji je bil povedal njen dobrotnik dr. Beveridge. Zatorej je bila hči njegove, še v mladih letih umrle sestre in se je imenovala Florence Cumberston. Stiri leta so mirno in srečno živeli skupaj; zdravnik in njegova sestra sta ljubila tega nesrečnega dekleta kot svojega otroka. Prva velika skrb se je pojavila, ko se je deklet zdej Florence zaljubila v Franka Dowella, prvega asistenta svojega dobrotnika in je mladi zdravnik mislil na poroko. Prejeli slej se je to pač moralo zgoditi, a dr. Beveridge in njegova sestra sta le težko privolila v zakon. Mladi par je odšel na ženitovansko potovanje v Evropo. Frank je hotel svojo ljubljeno Florence pokazati svojim londonskim sorodnikom. Bilo je v februarju in sredi morja je silovit orkan zgrabil ladjo z obema novoporočencema. Ko sta bila leden dni v Londonu, je dobil dr. Beveridge strašno pismo od Franka; da je Florence zaradi viharja na morju hudo zbolela da so že mislili, da se ji je vnela možganska mrena. Vendar se to ni zgodilo, pač pa je oslepela. Frank je z letalom odpeljal svojo ljubljeno k slavnemu očesnemu strokovnjaku v Pariz in je temu povedal, da si je Florence pred petimi leti zaradi padea iz avtomobila poškodovala oboje oko in je za nekaj časa izgubila spomin. Doktor Montescott, pariški zdravnik, je preiskal bolnico in zahteval zdaj takojšnjo dovoljenja za novo operacijo. Ker bi Florence sicer doživela slepoto.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je zavidno do kdaj imate plačano naročnino. Prvi mesek pomeni mesec, druga dan in tretje pa . . . . . Da nam prihrani ne nepotrebne dela in stroškov, vas prosimo, da skuhate naročnino pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kolih imena so tiskana s črčnimi črkami, ker so upravljenci obiskati tudi druge nastanitve, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

ZAKAJ SE BOJUJEJO.

Poročevalec nekega pariškega lista piše, kako si je na slepo srečo izbral deset japonskih vojakov in jih vprašal, zakaj so prišli prav za prav na Kitajsko. Vprašanci so pripadali raznim socialnim plastem in so prihajali iz raznih delov Japonske. Med njimi so bili budhisti in šintoisti, delavci ter intelektualci, desetniki in navadni vojniki. Njihovi odgovori so pa bili po vrsti sledeči: 1. Ker je cesar tako hotel. 2. Ker so Kitajci prekršili pogodbo, ki jo svoječasnno sklenili z nami. 3. Ne vem. 4. Ker so polk, kateremu pripadam, poslali na Kitajsko. 5. Ker ima Japonska preveč prebivalstva. 6. Nimam niti najmanjšega pojma. 7. Ker so nas Kitajci napadli. 8. Ker nam je cesar zapovedal, da moramo sen. 9. Ker je bila čast naše države ogrožena. 10. Ker smo hoteli na Kitajskem napraviti red.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lumbin
COLORADO: Pueblo, Peter Collig, A. Sartir, Walsenburg, M. J. Bayak
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zaganala
ILLINOIS: Chicago, J. Berčić, Cicero, J. Fabian (Chicago, Cl. w. in Illinois), Joliet, Jennie Bambich, La Salle, J. Spalich, Muncie, Frank Augustin, North Chicago in Waukegan, Meth. Warick
MARYLAND: Kittimiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, L. Pluhar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gombi J. Lehart, Ely, Jon. J. Pinski, Eveleth, Louis Gombi, Gilbert, Louis Vonnal, Hibbing, John Forth, Virginia, Frank Firvatic
MISSOURI: Springfield, M. M. Pauden, Warren, L. Chappin
NEBRASKA: Omaha, P. Bruderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strubach, Little Falls, Frank Maly
OHIO: Barberton, Frank Treha, Cleveland, Anton Bobek, Cass, Earl Hinger, Jacob Kesch, John Slapnik, Girard, Anton Nagode, Lorain, Louis Balant, John Krumb, Youngstown, Anton Kihelj
OREGON: Oregon City, Ore. J. Koblar
PENNSYLVANIA: Berwyn, John Jovnikar, Broughton, Anton Pavce, Conemaugh, J. Bravace, Coverdale in okolica, Mrs. Ivana Spalich, Export, Louis Spalich, Farrel, Jerry Okors, Forest City, Math Kanda, Greensburg, Frank Novak, Homer City, Fr. Ferencak, Johnstown, John Palanis, Kraja, Ant. Tauski, Luzerne, Frank Balloch, Midway, John Zor, Pittsburgh in okolica, Philip Fregar, Steelton, A. Hren, Turtle Creek, Fr. Schifner, West Newton, Joseph Jovan
WISCONSIN: Milwaukee, West Alle, Fr. Brik, Sheboygan, Joseph Kakek
WYOMING: Fort Springs, Louis Tancher, Diamondville, Joe Kolic

Herma se prikloni, ne da bi kaj rekla. In zopet se zmerja: "Neumnica, zakaj pa si tako v zadregi? Ali nisi še nikdar govorila z nobenim moškim? Zakaj ti utriplje srce do grla? In najbrže si tudi rdeča. Pa to pride samo od tvoje neumnosti, ker samo na to misliš, da si ga, ko si ga prvič videla, imenovala pravljinega princea. In to ti noče iz glave in se zato obnašaš kot kaka goska. Pred vsem pa ne pozabi — ta mož je za tebe izgubljen — gospica Anita ga ima rada. Tvojemu sreču ni treba divje utripati, razumeš?" "Upam, da vam otroke ne povzročata mnogo težkoč." Tako pravi Gunnar v njene misli. Herma se zgane in je zopet popolnoma mirna. "Do sedaj mi ni bilo treba še premagati nobenih težkoč, moja hčena mi delata samo veselje. Lahko razumeta in se dobro učita." "To ni nič čudnega, ako jima napravite vse tako lahko. Baronca Seebachova mi je povedala, kako dobro razumete otrokoma učenje napraviti kot kak praznik." Herma se ne more ubraniti, da ji ne bi kri pri njegovih tako prijaznih besedah ne bi zopet šinila v obraz. "Vedno se nisi smatrala za najvišjo in najplemenitejšo dolžnost učiteljice, da svojim učencem napravim učenje lahko in prijetno. Treba se je izogibati otroke siliti. To pa gre seveda samo pri dobrih in pridnih otrocih, jaz pa sem imela srečo, da sem take otroke dobila. Mene sploh življenje obispa s srečo." "Zadnje besede ji privabijo zopet vso veselost na njene ustnice. Gunnar jo gorko pogleda. "Malokdo more o sebi tako reči, toda še manj jih je, ki bi to spoznali." "O, če se človek čuti srečnega, mora biti tudi hvaležen, da pride sreča do prave veljave. Potem se tem rajši notruči za drugo." "Torej podkupovalni poskusi?" ji pomaga Gunnar. Herma se zasmije. "Mogoče! Toda — ali morem kaj zato, da mi svet tako zelo ugaja?" Gunnar nekoliko pomisli. "To sem že enkrat slisal —" Herma prikloni. "Prav gotovo ste že slisali, kajti tako rečem pogostokrat." "Kako pa vam kaj tukaj ugaja, ko ste se v razmere že nekoliko vživili?"

(Datis vohodaj.)